

Kjøbstæderne; men jeg kender flere Kjøbstæder i Nærheden af, hvor jeg boer, hvor jeg veed, at det vil være Tilfældet, og i Sylland er det ligesaa. I det Hele vilde man ved at følge den sidste ærede Taler komme ind paa den Betragtning, at man skal give særlige Love for de enkelte Tilfælde, men det er efter min Mening saa skævt som muligt. Det hænger jo fortræffelig sammen med den Uensskuelse, at Rigsdagen ikke alene skal være lovgivende, men tillige den administrative Myndighed, at vi egentlig skulle have Alt under vort Omraade, saaledes at ethvert Tilfælde kom herind, og at vi da gæve en Lov derom; men det gaar virkelig ikke an, og jeg tror ikke, at jeg behøver at opholde mig videre derved. Det ærede Medlem kom imidlertid med en meget stærk Ytring, ikke saa meget overfor mig som overfor den ærede Minister, nemlig at Administrationen i Almindelighed skulde være tilbøjelig til at heve Kjøbstæderne paa Landets Beføstning, og at Rigtigheden af denne hans Ytring skulde fremgaa af alle de Lovforslag, vi have faaet forelagte i denne Samling. Jeg finder dog virkelig, at det er noget stærkt sagt. Jeg skal ikke komme ind paa de andre Lovforslag, men holde mig til det, vi her have foreliggende, og saa kun sige, at det ærede Medlem har set sig saa langt ind i denne sære Tante, at han ikke huffer og ikke engang har lagt Mærke til den Forandring, dette Lovforslag er undergaaet under 2den Behandling, thi ellers maatte han vel se, at han langtfra kan reise den Bestyldning, hverken imod Ministeren, imod Udvalget eller imod Thinget, at vi skulde ville favorisere Kjøbstæderne. Ganske vist var § 1 i Lovforslaget, som det forelagdes, saaledes, at det væsentlig var lagt i Byraadets Haand at fremkomme med Forslag om Indlemmelse. Men nu have vi netop af Hensyn til Landboerne gjort Loven om saaledes, at den ikke bliver til Favn for Kjøbstæderne, men til Favn for de paagældende Grundeiere, og Grundeierne ere Landboere, i alt Fald saa længe de ikke ere inddragne under Kjøbstæderne. Som Lovforslaget nu foreligger, kan Intet ske uden Samtykke af Majoriteten af Grundeierne, og det er altsaa dem, det ærede Medlem vil gjøre umyndige, som han vil, at Sognet skal opfatte sig til Bærg for. De maa ikke have deres Ønsker, medmindre Sognet siger: Ja, det Ønske er ganske godt; og Ønsket kan være saa godt, det være vil, vi skulle dog faae at se, hvor Indvilgelsen bliver af, naar det ikke stemmer med Kommunens egen Interessese. Jeg tror, man ikke paa denne Maade skal stille den ene Slags Kommuner op imod den anden og heller ikke sige, at Kommunen er den, der veed, hvad der tjener til de Enkeltes Bedste; men naar de enkelte Beboere have et Ønske i denne Retning, skal Kommunen ikke have nogen Ret til at stride imod, og det har den aldrig havt. Det forekommer mig, at Lovforslaget, som det foreligger til 3die Behand-

ling — og det oprindelige Forslag foreligger jo ikke mere — er billigt overfor alle 3 Parter, og navnlig forekommer det mig, at man ingenlunde kan sige, at Kjøbstæderne derved blive favoriserede. Landkommunen er stillet saaledes, at den faktisk vil kunne undgaa at yde den i § 3 omtalte Erstatning ved at sige Nei, naar Kommunen ikke finder, at den kan være tjent dermed. Jeg haaber, at det høie Thing vil indrømme, at der er delt lige imellem alle Parter, og at der ikke foreligger nogenjombestemt Tendens til at favorisere Kjøbstæderne paa Landets Beføstning.

N. Nasmussen: Jeg tror ikke, jeg har sagt et eneste Ord, som kan berettiggende den ærede Ordfører til at sige, at Lovforslaget efter min Mening vil favorisere Kjøbstæden. Det har jeg ikke sagt, og det søge Forslagsstillerne heller ikke at gjøre gjældende ved deres Forslag; vi fordre kun lige Ret imellem By og Land, vi forlange, at Byraadet og Sogneraadet og $\frac{2}{3}$ af Grundeierne skulle være enige, og vi forlange slet ikke, at der skal gjøres Noget for den ene mere end for den anden, men kun, at deres Samtykke skal erhverves. Jeg gad nok vidst, hvorledes den ærede Ordfører vilde stille sig, hvis Lovforslaget nu havde havt en anden Karakter, hvis det havde handlet om, at Kjøbstadstrakter kunde indlemmes i Landsfognene, og om han da ikke vilde finde det høist urimeligt, at en Indlemmelse i et Landsogn kunde ske imod Kjøbstadens kommunale Styrelses Billie, ligesom vi finde det høist ubilligt, at Lovforslaget kommer til at indeholde en Bestemmelse, hvorefter et Landdistrikt kan indlemmes i en By imod Landsfognets Styrelses bestemte Billie. Skulde Kommuneraadet og Byraadet dog ikke være Autoriteter, som bør høres, naar det angaar Noget, der gjælder Kommunerne? Er det Noget, som saaledes ligger udenfor Kommunerens Interessese? Det er ikke et enkelt Hus, der kan blive Spørgsmaal om, men det er store Distrikter, hvad der i Sandhed dog ikke er nogen lige-gyldig Ting for vedkommende Kommune. Nei, lad os ikke tage Sagen paa den Maade. Det, jeg har talt om, naar jeg kom til at tale om ensidige Interessese, det er den administrative Afgjørelse, og det tror jeg, at jeg har fuld Røje til at sige endnu engang, at efter hele den Udvikling og Antegning, som nu gjør sig gjældende, er Tilsynet i Mæglens gunstig fremt imod Kjøbstæderne ligeoverfor Landet. Det var det, jeg sagde gav sig tydelig tilkendende især i et enkelt Lovforslag, som i Mar er forelagt dette Thing. Jeg skal ikke sige noget Videre til Anbefaling for Forslaget; det anbefaler jeg i og for sig selv, og det kan tydelig ses, hvad det er. Der vilde ikke komme til at staa et eneste Ord i Lovforslaget om, at den ene Part skal favoriseres overfor den anden, der forlanges kun lige Ret, og naar saa den ærede Ordfører siger, at nu kan han først forstaa, hvor-